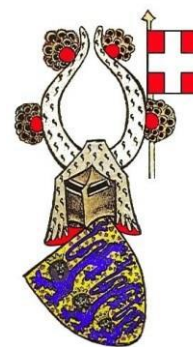

Dannebrogsviden

10 spørgsmål med svar om brug af Dannebrog

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet februar 2022.

Dannebrogsviden handler om brug af Dannebrog

Det nationale videncenter om Dannebrog har i 2021 besvaret mange vigtige flagfaglige spørgsmål om Dannebrog og hvordan Dannebrog bør anvendes. Denne udgave af Dannebrogsviden rummer 10 spørgsmål med svar. Spørgsmålene har været sendt til besvarelse i videncenteret. De 10 svar er en bearbejdet og forkortet udgave af den flagfaglige besvarelse som spørgeren har fået tilsendt.

Må der broderes et monogram, dato og bynavn på et Dannebrogflag i forbindelse med vores bryllup?

Der må ikke skrives eller placeres symboler på et dannebrogflag hverken som splitflag eller som det firkantede stutflag. Der kan anvendes udsmykning, logo, symboler eller tekst på en dannebrogsfane i øverste stangfelt eller i spunsen som er der hvor korsets arme mødes. Regler der gælder for udformning og anvendelse af Dannebrog, hvad enten de er fabrikeret fysisk eller udformet i en digital udgave, skal altid overholde flagets udseende, proportioner, størrelser og farver.

Hvordan skal der flages med Dannebrog fra en flagstang som er monteret på en campingvogn?

Dannebrog's størrelse har ingen betydning når der skal flages i forhold til danske flagningstider. Selv en miniflagstang monteret på en campingvogn bør følge flagningstiderne. Dannebrog hejses aldrig før kl. 08:00 og hales ned senest ved solnedgang. Hvis der skal flages om natten skal Dannebrog være belyst med en separat projektør. I campingområder anvender mange den samme flagningstradition som i kolonihaveområder. Når man er der, flages der med Dannebrog. Når man ikke er der, er Dannebrog halet ned.

Hvad var det for Dannebrogsfaner med splitflag som deltog i markeringen af 100 året for genforeningen søndag den 13. juni?

Det har været Danmarks Marineforening som har ministeriel tilladelse til at måtte anvende det orlogsrøde splitflag. Splitflaget er surret fast til en bådshage. Så det er ikke en 'splitfane', men et splitflag fastgjort på en stang. Et splitflag er et Dannebrogflag uden tunge hvor yderenderne er formet som to trekantede splitter. Den røde farve på splitflaget er enten dannebrogsrød eller orlogsrød (kraprød). Splitflaget er det officielle danske myndighedsflag og statsflag. Det kan være forsynet med et særligt mærke enten i et kvadratisk hvidt felt i midten eller i flagets to stangfelter.

Hvad skal jeg stille op med et arvet Dannebrogflag som splitflag? Må det sælges?

Borgere må ikke flage med splitflag, men kun det firkantede stutflag, medmindre borgeren har fået tilladelse fra Justitsministeriet. Splitflaget må godt sælges, men må ikke anvendes til flagning udendørs. Gældende bestemmelser for flagning med Dannebrog, hvad enten det er splitflag eller stutflag, gælder kun flagning udendørs. Hvis ikke splitflaget kan sælges, skal det brændes.

Hvordan kan det være at nogle kirkelige helligdage ikke er officielle flagdage?

Danmarks officielle flagdage er fastlagt gennem en cirkulæreskrivelse fra Justitsministeriet fra marts 2018. Der er forskel på de officielle flagdage og de kirkelige flagdage. Store bededag; 2. Påskedag; 2. Pinsedag og 2. Juledag er ikke officielle flagdage, men derimod kirkelige flagdage. Det er menighedsrådet der fastlægger kirkens formelle flagningsbestemmelser og dermed hvilke flagdage der skal flages fra kirkens grund. Normalt flages der ikke fra kirkens grund, hvis ikke der er kirkelige handlinger. Bortset fra ganske få kirker skal Den danske Folkekirkes kirker flage med det firkantede Dannebrog (stutflaget).

Er det rigtig at der er en fejl i angivelse af størrelsesforholdet på Dannebrog som splitflag på figur 3.3. på side 12 i Sådan bruges Dannebrog?

Ja, det er rigtigt. Det er en fejl fordi hele figur 3.3 er trukket for meget til venstre. Det betyder at tallene er forkerte. Det korrekte er at standerligets, som er splitflagets 'højde', skal være 24 – 8 – 24 og **ikke** 4 – 3 – 4. Dimensionerne af splitflaget blev fastlagt ved en tegning af Kong Christian den IV i 1696. Lige siden har disse dimensioner været fastholdt både for splitflaget og for stutflaget.

Der blev flaget på halv stang i forbindelse med bisættelsen, men naboen flagede på hel stang fordi datteren havde fødselsdag. Hvad er korrekt flagning?

Det er den enkelte ejer af flagstangen der bestemmer hvad der skal flages for og hvordan. Ejeren afgør selv om man vil flage i anledning af bisættelsen på halv stang eller om man vil flage i anledning af fødselsdagen på hel stang eller om man slet ikke vil flage med Dannebrog. Normalt går flagning på halv stang forud for flagning på hel stang. Det betyder at der kan flages på halv stang mens den kirkelige handling gennemføres frem for flagning i forbindelse med en fødselsdag.

Hvad er dødens usynlige flag?

"... Under ceremonien vajede flaget på halv stang, idet efter traditionen den øverste del af stangen var til Dødens usynlige flag. Efter begravelsen sættes det 1 top og blev der på strøget. Man kunne også sætte flaget "1 sjov" (dvs. forkert) ved at binde det sammen på midten, så det ikke kunne udfolde sig." skriver museumsinspektør Henning Henningsen i *Sømandens våde grav. Begravelse til søs - sømandens tanker om liv og død, paradís og helvede* fra 1946.

Hvad skal jeg gøre med en dannebrogfane fra KFUK-spejderne i Roslev? Troppen blev opløst for ca. 30 år siden.

Eftersom spejderenheden ikke eksisterer mere bør i undersøge om der er lokalarkiver som vil overtage fanen. Mange lokalarkiver og lokalhistoriske foreninger indsamler genstande om det foreningsliv der har været i et lokalområde. Hvis ikke et af lokalarkiverne er interesseret vil Danmarks-Samfundet gerne modtage fanen. Den kan renoveres og måske med en ny fanedug udleveres til en anden fanemodtager. En dannebrogfane bør ikke videresælges da den repræsenterer et bestemt tilhørsforhold som ikke kan videreføres og anvendes af andre.

Hvorfor er der et spyd på toppen af en dannebrogfane?

En lanser er et stikvåben lavet af træ. Lansen er i sin primitive form et langt stykke træ, der er tilspidset i den ene ende. Senere blev lansespidsen erstattet af et metalspyd som kunne anvendes til at 'nå' fjenden uden at man selv blev angrebet fordi lansen kunne være op til 3 meter lang. Efterhånden blev lanser med bannere til militære enheders faner bestående af en fanestang med et Dannebrog samt fanesnor, fanebånd og et fanespyd. De fleste faner har i dag et fanespyd øverst på dannebrogfanen. Ofte er der i midten af fanespyddet placeret et symbol eller et mærke som skal relateres til den som har fanen. Eksempelvis har alle de dannebrogfaner som Danmarks-Samfundet udleverer et DS-logo placeret inde i fanespyddet. Faner med fanespyd bruges ikke mere som lanser i kamphandlinger.

